

Esko Seppäsen uudessa kirjassa "Hullun rahan tauti" (Tammi 2009) on selvitetty tämän amerikantaudin syyt ja esiintyminen. Tässä johdatusta kirjan sisältöön.

Se tauti on amerikantauti, jonka on aiheuttanut virus nimeltä velka.

Maailman suurin velallinen USA levitti taudin maailman kaikkiin ääriin.

Laman globalisaatio

Pörssien kautta hullun rahan tauti levisi kuin kulkutauti kaikkialle maailmaan, mutta vaikutti siihen sekin, mitä kutsutaan globalisaatioksi.

Globalisaatio on ollut pääomamarkkinoiden liberalisointia pääomien vapaasti tulla ja mennä. Se on ollut kuin sekä tulo- että menovesi samassa putkessa. Se on amerikkalainen rahavalta, joka valloitti maailman markkinat: omaisuuden arvot määräytyivät koko maapallolla samojen perusteiden mukaan ja hallitsevassa asemassa oli rahan tuotto. Ei ollut muita jumalia kuin raha ja sen isäntärenki velka.

Kiinteistö- ja pörssimarkkinat inflatoitiin, ja riskit levisivät kaikkialle kuin siitepöly tuulella.

Kun tuli taantuma ja tulee lama-aika, pääomamarkkinoiden globalisaatiosta tuli laman globalisaatio.

Taantuma ja lama

Laman globalisaation eli amerikantaudin ensi oireet ilmenevät Suomessa taloudellisena taantumana. Tulossa saattaa olla pitkäkestoinen lama.

Taantuma muuttuu lamaksi, kun työttömyys kasvaa massamittoihin.

Lama kolkuttaa oveen, kun Suomessa työllisyystilanne huononee jatkuvien lomautusten, irtisanomisten, konkurssien ja tuotannon lakkautusten myötä.

Lääkkeet vähissä

Laman torjuntaan on politiikassa tarjolla kahdenlaista lääkettä: rahapolitiikkaa ja finanssipolitiikkaa.

Rahapolitiikasta Suomen puolesta vastuun kantaa Euroopan Keskuspankki, joka torjuu lamaa korkoelvytyksellä eli matalilla koroilla. Tautisyyllisten kotimaassa Yhdysvalloissa korot on jo nollattu ilman mainittavaa menestystä.

Finanssipolitiikkaa hoidetaan valtion budjeteilla, ja eri maissa taloudellista toimeliaisuutta valmistaudutaan lisäämään velkaelvytyksellä. Kun otetaan lisää velkaa, se ei poista perusongelmaa, joka on maksukyvyttömiä velallisten velka.

Kapitalistit, jotka yksityistivät voitot, pelastetaan nyt kansallistamalla heidän velkansa. Amerikkalaiset banksterit, nuo meidän aikojemme gangsterit, maksattavat velkojaan oman maansa ja muiden maiden työttömyydellä.

Kapitalismin musta syksy

Laman oireet tulivat ensiksi esiin USA:n asuntomarkkinoilla. Kun velalliset, joista monet olivat alun alkaen ihan persaukisia, eivät tosi paikan tullen kyenneet maksamaan velkojaan ja pankit menettivät tulonsa, syntyi velkakriisi, josta syntyi pankkikriisi, josta syntyi finanssikriisi, josta syntyi kapitalismin perusteisiin ulottuva systeemikriisi.

Kapitalismin mustana syksynä 2008 ei tiedetty ennustaa, ovatko kapitalististen maiden suhdannekäyrät lähivuosina muotoa V, U vai L.

Käppyröiden lasku alkoi loppuvuodesta 2008 ja jatkui niin, että ei ollut näkyvissä taantumaa pohjaa. Siitä syystä V:n muotoinen suhdannekäyrä ei ole enää mahdollinen.

Parhaassa tapauksessa amerikantautia sairastavien maiden elintoimintojen käyrästä tulee U:n muotoinen, huonoimmassa vaihtoehdossa L:n (L niin kuin lama) muotoinen.

Paha Henki ja hötöräha

Amerikantautia on hötöräha. Se on rahaa, jonka pankit ovat siittäneet tyhjistä ilman että asialle on pantu Pyhä Henki niin kuin erään aikaisemman neitseellisen synnytyksen yhteydessä. Tässä tapauksessa asialla on ollut Paha Henki.

Hötörähällä ei ole mitään katetta. Siinä suhteessa se ei eroa USA:n dollareista, joiden ainoa kate on seteleihin painettu teksti "In God we trust": Jumalaan me luotamme. Siinä suhteessa se sitten taas eroaa, että virallisesti dollarit laskee liikkeelle USA:n keskuspankki, jonka toiminnan valtiovalta takaa Yhdysvaltojen koko taloudellisella, poliittisella ja sotilaallisella voimalla, kun taas hötörähaa liikkeelle laskeneilla pankeilla ei ole takaajaa oman maksukyvyttömyytensä tai konkurssin varalta.

Avainasemassa uuden rahan liikkeelle laskemisessa eivät ole valtiot vaan pankit. Liikkeellä olevasta rahamäärästä jopa 95 % on pankkien liikkeelle laskemaa velkaa, ja siitä hötörähaa on sellainen velka, jossa sama velka on laskettu rahankiertoon moneen eri kertaan erilaisina arvopapereina ja johdannaisina.

Jos pankkijärjestelmä on lamassa, rahankierto on lamassa, ja siitä taas seuraa kansantalouden pysähtyneisyys. Me elämme tänään maailmantalouden pysähtyneisyyden aikaa.

Ainahan on maksettava, eikös juu?

Kelvottomin vaihtoehto velkaongelman hoitoon on raamatun 3. Mooseksen kirjassa (25:10), jossa kehoitetaan pyhittämään joka viideskymmenes vuosi ja antamaan kyseisenä riemuvuonna kaikki velat anteeksi. Jos nyt olisi se 50. vuosi, se merkitsisi, että nollattaisiin maailman ahneimpien ihmisten ja röyhkeimpien keinottelijoiden velat. Se ei käy.

Kun se ei käy, valtiot tekevät yksityisestä velasta julkista. Sillä tavalla velkoja siirretään yhteisvastuulle, mutta ne eivät tule sillä maksetuiksi. Pitää löytää muita keinoja.

Tulevina vuosina - toisensa poissulkevat - vaihtoehdot ovat joko inflaatio tai deflaatio. Pitää joko antaa palkkojen inflatoitua ylös, missä kapitalisteja auttaa taisteleva ay-liike (jos sellainen jossakin on), tai saada omaisuuksien ja pääomien arvot ja hinnat deflatoitumaan alas, mihin tarvitaan konkurssveja ja muita alasajoja. Inflaatio syö rahan arvoa sisältä ja on velkojen hiljainen tappaja. Deflaatio taas tekee rahasta kovemman ja vaikeuttaa velkojen maksua.

Helpompi vaihtoehto on hyväksyä kohtuullinen inflaatio kuin sallia koko kansantalouden deflatoituminen. Inflaatio tuottaa tunteen ("rahailluusion") siitä, että talous on käynnissä ja että siitä riittää jaettavaa. Se tunne voi olla tärkeämpi kuin todellisuus. Deflaatio sen sijaan tuottaa huonon sosiaalisen voiminnan, ja siihen liittyy riski, että taantuma muuttuu lamaksi. Kun hinnat laskevat, se on deflaatiota. Myös työttömyys ja toimeentulovaikeudet ovat sitä itseään.

Huonoista vaihtoehdoista huonoin on stagflaatio. Se on talouden pysähtyneisyyden ja inflaation yhdistelmä.

Kaikki nämä tarjolla olevat lääkkeet merkitsevät köyhien kyykyttämistä.

Kapitalismi Light

Kun veri ei kierrä, koko maailmantalous on tänään potilas, joka kituu ja riutuu taudin kourissa; Suomikin, ja tällä kerralla omaa syyttään.

Oikeiston maailmanselityskirjat ovat menneet sekaisin ja turbokapitalismista on tullut ainakin tilapäisesti eräänlainen kapitalismin kevytversio (Kapitalismi Light).

On rehabilitoitu valtio ja ymmärretty, että väkivaltakoneisto ei ole ainoa apu, jota valtio voi antaa kapitalisteille; että kriisitilanteissa systeemin pelastamiseen tarvitaan valtioiden, siis meidän veronmaksajien, rahaa. Valtiota tarvitaan, koska kapitalisteilla ei ole veronkanto-oikeutta, ainoastaan voitonkanto-oikeus.

Valtioiden on myös tehtävä kapitalistien puolesta velkaruumiiden keräily ja pesu.

Voittajia ja häviäjiä

Kun laman globalisaatio leviää, häviäjiä on enemmän kuin voittajia.

Loppuselvityksessä suurin häviäjä lienee se, mikä tunnetaan nimellä Länsi. Velat ja velalliset ovat Lännessä, kasvu ja velkojat ovat Idässä. Länsi on menossa, Itä on tulossa. Lännessä asuu

pelko, Idässä asuu toivo (paitsi kokoomuksen Toivo, joka asuu Yhdysvalloissa, vaikka kokoomus onkin Putinin puolueen veljespuolue).

Venäjä on Idän ja Lännen välissä, kapitalistinen maa.

Systeemikriisi

Koskaan aikaisemmin ei kapitalistisen järjestelmän kriisi ole ulottunut yhä syvälle sen rakenteisiin eikä levinnyt maapallolla yhtä laajalle.

Sen aiheutti velkakuplan puhkeaminen.

Kun tämä kriisi on ohi, uusi tilanne on synnyttänyt uudet miljardöörit ja miljonäärit. Kapitalismi on järjestelmä, joka tuottaa rikkaita - ja samalla aina uusia kuplia puhaltajien puhaltaa.

Seuraava kupla syntyy kapitalismin viherryttämisestä markkinoiden ehdoilla ja on viherkapitalismia? Ns. vihreillä ei tunnu olevan mitään sitä vastaan.